

w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku politologia prowadzonego w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

uchyla uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 623/2021 dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie negatywnej oceny programowej kierunku politologia prowadzonego w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym i wydaje ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat.

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku politologia prowadzonego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym uzasadniają zmianę oceny negatywnej w § 1 uchwały nr 623/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 lipca 2021 r. na ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że proces kształcenia realizowany w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie nie umożliwia studentom kierunku politologia osiągnięcia założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów,
- nie zostały spełnione.

Wydanie oceny negatywnej uzasadniają błędy i uchybienia mające charakter trwały, których usunięcie nie jest możliwe w okresie maksymalnie 2 lat, związane z zakresem wymienionych wyżej kryteriów, które nie zostały spełnione:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Brak jest zgodności między deklarowanym przez Uczelnię przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin nauki o polityce i administracji oraz historia, a opisami zakładanych efektów uczenia się dla studiów pierwszego oraz dla studiów drugiego stopnia, z których wynika, że osiągnięcie efektów uczenia się wymaga oparcia kształcenia także na takich dyscyplinach, jak nauki prawne oraz ekonomia i finanse, w więc przyporządkowania kierunku także do tych dyscyplin.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni ujęte we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jest bardzo lakoniczne. Uczelnia wniosła o zmianę oceny kryteriów 1,2,3 i 10 z niespełnionych na spełnione częściowo. Wywiodła, że w załącznikach do wniosku przedstawia konieczne do usunięcia nieprawidłowości stwierdzone przez Polską Komisję Akredytacyjną:

- zaktualizowany program studiów, który będzie obowiązywał od roku akademickiego 2021/2022
- plany studiów,
- karty przedmiotów,
- zaktualizowane efekty uczenia się odpowiednio dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia,
- opis warunków przyjęcia na studia dla kierunku politologia,
- opis systemu weryfikacji efektów uczenia się,
- odpowiedź na zarzuty związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

W odniesieniu do uchybienia 1, do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono Uchwałę Senatu WSSMiKS w Chełmie nr 6/S/2021 z 28 lipca 2021 r. na mocy której zaktualizowano opis efektów uczenia się dla kierunku politologia na poziomie studiów I i II stopnia o profilu praktycznym, a także przyporządkowano ten kierunek do dziedziny nauk społecznych i dyscypliny nauki o polityce i administracji.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła działania naprawcze, jednak nie okazały się one skuteczne. Na mocy uchwały Senatu Uczelni wskazano tylko jedną dyscyplinę naukową - nauki o polityce i administracji. Opis efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia obejmuje natomiast pogłębioną wiedzę dotyczącą struktur i instytucji – w tym ekonomicznych i religijnych (POL_1_W02), o relacjach pomiędzy elementami i strukturami (POL_1_W03). Analogicznie zapis ten sformułowano na studiach II stopnia, gdyż POL_0_W02 i ...W03 odnoszą się w sposób rozszerzony do struktury i instytucji oraz relacji o charakterze ekonomicznym. Tymczasem według przywołanej powyżej uchwały kierunek jest skonstruowany wyłącznie w oparciu o dyscyplinę nauki o polityce i administracji. Uczelnia nie przedstawiła żadnych dodatkowych argumentów uzasadniających taki zabieg, poza samą treścią uchwały. Dlatego Prezydium PKA pozostaje na stanowisku, iż co prawda, generalny kierunek formułowania efektów uczenia się odwołuje się do klasycznej politologii, tzn. społeczno-humanistycznej, odnosząc ją do sfery polityki oraz instytucji politycznych, administracji. Jednak wskazanie dla kierunku innych dyscyplin, w szczególności ekonomii i nauk prawnych, jest nadal uzasadnione tym, że osiągnięcie efektów uczenia się wymaga oparcia kształcenia także na takich dyscyplinach.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

2. Opisy efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia nie tworzą wewnętrznie spójnych struktur, obejmujących efekty uczenia się powiązane ze sobą wzajemnymi relacjami, tworzących skończoną koncepcyjnie całość. Opisy te są zestawem przypadkowo dobranych efektów, z których jedna część nie jest możliwa do osiągnięcia, ponieważ w ich opisie jednocześnie nie zostały uwzględnione inne efekty warunkujące ich osiągnięcie (np. umiejętność prognozowania procesów politycznych, bez jednoczesnego uwzględnienia umiejętności w zakresie metod prognozowania oraz wykorzystania narzędzi ICT wspierających prognozowanie), a inna część – ponieważ w opisie efektów uczenia się w zakresie nie zakłada się nabycia przez studentów wiedzy, umożliwiającej jej zastosowanie w działalności analitycznej czy prognostycznej. Dotyczy to np. analizowania i prognozowania procesów i zjawisk społecznych, ekonomicznych, czy umiejętności krytycznej analizy norm prawnych.

Stanowisko Uczelni

Jak podniesiono przy okazji uchybienia 1, do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia dołączyła kopię uchwały Senatu WSSMiKS w Chełmie nr 6/S/2021 z 28 lipca 2021 r. na mocy której zaktualizowano opis efektów uczenia się dla kierunku politologia na poziomie studiów I i II stopnia o profilu praktycznym.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęta działania naprawcze idące w dobrym kierunku, jednak nie okazały się one w pełni skuteczne. Na studiach I stopnia efekt W07 dotyczy wiedzy o metodach i narzędziach opisu politologicznego względem struktur ekonomicznych. Ale nadal w grupie umiejętności brakuje ich operacjonalizacji, efekty U01 i U02 odnoszą się do zjawisk społecznych i politologicznych, a nie ekonomicznych. Na studiach II stopnia efekt POL2W02 odnosi się do struktur i instytucji ekonomicznych oraz religijnych (wiąże się z nimi efekt W03). Umiejętności (U01 i U02) odnoszą się natomiast tylko do zjawisk społecznych, politycznych i kulturowych. Należy zatem przyjąć, że student nie będzie mógł osiągnąć umiejętności dotyczących operacjonalizacji wspomnianych efektów z zakresu wiedzy. Dalej, efekt W02 odnosi się do struktur i instytucji ekonomicznych, socjalnych i religijnych, ale nie wskazuje się na przekazywanie wiedzy o relacjach pomiędzy instytucjami z tych zakresów. Efekty uczenia się z grupy umiejętności uczą opisywać i interpretować zjawiska społeczne i polityczne (U01), analizować te procesy (U02). Efekty te nie uwzględniają zjawisk ekonomicznych, tymczasem zgodnie z efektem U09, student II stopnia będzie potrafił komunikować się i prowadzić debatę na temat zjawisk m.in. ekonomicznych i religijnych. W kontekście opisanego stanu, zasadne jest poszerzenie zakresu umiejętności o takie kwalifikacje, które jednoznacznie pozwalają na operacjonalizację efektów uczenia się z zakresu ekonomii. Ponadto, korekty językowej wymaga opis efektu POL_2_W07.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

3. Nie zostały opisane efekty uczenia się zakładane dla specjalności określonych w programie studiów, w przypadku studiów drugiego stopnia zajęciom w grupie zajęć specjalnościowych

przypisano wyłącznie efekty uczenia się zakładane dla kierunku, zaprzeczając tym samym istocie specjalności.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, że zgodnie z przedstawionymi planami studiów dla rocznika 2021/22 (pozytywna opinia Samorządu studenckiego uczelni z dn. 28 lipca 2021 r.) oferta edukacyjna obejmuje następujące specjalności:

- Studia I stopnia niestacjonarne: *bezpieczeństwo narodowe i cyberbezpieczeństwo, marketing polityczny, polityka międzynarodowa.*
- Studia II stopnia niestacjonarne: *bezpieczeństwo państwa i dyplomacja; organizacja i zarządzanie w sektorze publicznym.*

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła działania naprawcze idące w dobrym kierunku. Uczelnia nie opracowała efektów uczenia się dla specjalności *in genere*, które stanowiłyby poziom pośredni pomiędzy efektami „kierunkowymi”, a efektami przypisanymi do zajęć. Jednakże wykazano wolumen zajęć specjalnościowych. Każdy z sylabusów tych zajęć zawiera opis efektów uczenia się wraz z ich do celu zajęć i treści kształcenia. Pozwala to zrekonstruować wolumen kompetencji odpowiadający efektom uczenia się określonym dla danej specjalności.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

4. Opis efektów uczenia się w zakresie wiedzy, zakładanych dla studiów pierwszego stopnia, nie jest zgodny z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. W opisie zakładanych efektów uczenia się określono zbyt niski stopień zaawansowania wiedzy (elementarny lub podstawowy), albo nie określono stopnia zaawansowania wiedzy zakładanej do opanowania przez studentów.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 4 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 2.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

5. Opisy efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, zarówno na poziomie efektów kierunkowych, jak i efektów zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów nie zostały sformułowane w sposób specyficzny i trafny dla profilu praktycznego, bowiem nie zostały w nich określone w sposób sprecyzowany i realistyczny rodzaje i zakres problemów wdrożeniowych oraz zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia, których umiejętność rozwiązywania/realizacji zostanie opanowana przez studenta.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 5 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 2.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia przyjęła zmieniony opis efektów uczenia się przypisanych do kierunku. Na studiach I stopnia odniesiono się do metod i narzędzi opisu, do funkcjonowania organizacji politycznych. Mając na uwadze cały wolumen efektów można zauważyć obecność wielu efektów uczenia się, które nawiązują do rzeczywistości społecznej i sfery politycznej. W zakresie umiejętności, ich treść wskazuje, iż absolwent będzie mógł: opisywać, interpretować, pozyskiwać, posługiwać się wiedzą, argumentować, posługiwać się narzędziami informatycznymi, działać na rzecz wspólnoty. Na studiach II stopnia „wiedza jest ukierunkowana na sfery polityczną, na instytucje i organizacje, na relacje, na teorie i jej stosowanie oraz na znajomość prawa, metod i narzędzi komunikacji publicznej i politycznej”. Uczelnia przedstawiła efekty uczenia się dla praktyk zawodowych dla studiów I i II stopnia. Treść efektów uczenia się dla praktyk pozwala orzec, że odnosi się ona do zakresu nauczania oraz instytucji i sfer realizacji praktyk. Efekty uczenia się określone dla zajęć odnoszą się do sfery rzeczywistości społeczno-politycznej i wskazują na konkretne kompetencje wykorzystywane w aktywności zawodowej.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia**.

6. W opisach efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia nie uwzględniono umiejętności stosowania technik informacyjno-komunikacyjnych do rozwiązywania problemów oraz realizacji zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 6 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 2.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze. Uczelnia w opisie efektów uczenia się dla studiów I stopnia ujęła w efekcie W12 odniesienie do mediów, do własności intelektualnej i przemysłowej, a w efekcie W13 do komunikowania ujętego szeroko. W grupie umiejętności (efekt U05) nawiązano do narzędzi informatycznych, w efekcie U07 do wykorzystywania przekazu medialnego w działalności publicznej. Na studiach II stopnia efekt W11 dotyczy komunikowania politycznego, a efekt U09 środków i technik cyfrowych i ich wykorzystywania na potrzeby prac naukowych i eksperckich. Efekty te wspomagają pośrednio inne. Aktualny opis efektów uczenia się pozwala przyjąć, iż nastąpiło prawidłowe uwzględnienie umiejętności informacyjno-komunikacyjnych w opisie sylwetki absolwenta zawartej w efektach uczenia się.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia**.

7. Na poziomie studiów drugiego stopnia nie przypisano specyficznych efektów uczenia się do zajęć określonych w programie studiów, co stanowi naruszenie wymogu określonego w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661), a także uniemożliwia zbudowanie systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się nabywanych przez studentów, a w konsekwencji potwierdzenie, że studenci te efekty osiągnęli. Praktyka ta doprowadziła także do nieuzasadnionego i przypadkowego przypisywania zajęciom efektów uczenia się, w szczególności zajęciom z grupy zajęć specjalnościowych.

Stanowisko Uczelni

Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia dołączyła częściowo zmienione sylabusy zajęć na studiach politologia I i II stopnia o profilu praktycznym.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

8. Opisy efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia zawierają liczne efekty sformułowane w sposób nietrafny oraz niespecyficzny lub efekty, które nie są możliwe do osiągnięcia.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 8 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 2.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze. Uczelnia zmodyfikowała treść efektów uczenia się, m.in. efekt U02 obecnie brzmi „Umie wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do analizy bieżących procesów społecznych, politycznych i kulturowych”. Jego sformułowanie oraz wskazany zakres są poprawne i prawidłowo odnoszą się do dyscypliny wiodącej. Uszczegółowienie efektów uczenia się czyni koncepcję kształcenia bardziej spójną i jednorodną. Wobec zarzutu, że treść efektów powinna być powiązana z dyscypliną nauki o polityce i administracji, a nie z politologią, PKA przyjmuje stanowisko uczelni odnoszące się do utrwalonej w środowisku naukowym nazwy kierunku i zakresu kształcenia.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza zaistnienie podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 1 na ocenę częściowo.**

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Dobór treści programowych nie umożliwia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla kierunku politologia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia. W programach studiów na obu poziomach nie uwzględniono z jednej strony licznych treści programowych związanych

z analizowaniem, interpretowaniem, prognozowaniem, modelowaniem zjawisk i procesów społecznych, ekonomicznych, interpretowaniem norm prawnych, procesem podejmowania decyzji, z drugiej strony nie zapewniono celowego doboru treści programowych, podporządkowanego koncepcji kształcenia i zakładanym efektom uczenia się.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 1 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 7 dotyczącego kryterium 1.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze. Przedstawione do oceny karty zajęć na studiach I stopnia obejmują umiejętności związane z analizą (np. Historia myśli społecznej, Retoryka w komunikacji i argumentacji). Umiejętność interpretacji też występuje w kontekście analizy tekstów, zjawisk społecznych (np. Polityka społeczna), interpretacji danych (np. Współczesne stosunki międzynarodowe). Wskazany wymóg programowania i prognozowania zjawisk obecny jest w powiązaniu z treściami zajęć z Demografii społeczno-ekonomicznej, Kreowania wizerunku politycznego, Technik informacyjnych. Na studiach II stopnia modelowanie pojawia się w związku z zajęciami: Analizy wydarzeń politycznych, Mediacji i negocjacji, Psychologii polityki. Student II stopnia uczy się analizy na zajęciach np. Socjologia polityki, Komunikowania politycznego, Kampanii politycznych. Kompetencje dotyczące interpretacji rozwijane są na zajęciach z Bezpieczeństwa wewnętrznego oraz Etyki życia publicznego, Teorii polityki. Przyjęte rozwiązanie wskazuje jednocześnie, że uczelnia czyni te kompetencje elementem weryfikacji oraz wskazuje je w treściach kształcenia i tematykach zajęć (w silniejszym stopniu na studiach I stopnia). Zmiany w programach studiów uwzględniają modyfikacje w doborze treści kształcenia. Uczelnia przedstawiła program studiów dla każdego z poziomów, wraz z przypisaniem do tych zajęć efektów uczenia się oraz treści kształcenia umożliwiających osiągnięcie tych efektów przez studentów.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

2. Programy studiów na kierunku politologia, na obu poziomach studiów, nie spełniają wymogu przyporządkowania zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne więcej niż połowy liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Zajęcia zakwalifikowane w programie studiów do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie spełniają na obu poziomach studiów wymogów określonych dla takich zajęć, to znaczy nie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia oraz w trakcie tych zajęć studenci nie wykonują czynności praktycznych.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 2 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 7 dotyczącego kryterium 1.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła działania naprawcze idące w dobrym kierunku, jednak nie okazały się one w pełni skuteczne. Uczelnia w dokumencie Program

studiów określiła pulę zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Należą one do grupy przedmiotów wspólnych (kierunkowych – 18, praktyka zawodowa x 1). Ponadto zajęcia takie wskazano dla każdej ze specjalności. Łącznie przypisano do tych zajęć ponad 100 pkt. ECTS. Na studiach II stopnia zajęcia rozwijające umiejętności praktyczne uwzględniają 13 kursów, praktykę zawodową (x 1) oraz specjalności. Łącznie przypisano do tych zajęć ponad 70 pkt. dla każdej ze ścieżek kształcenia. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne prowadzone są zarówno w formie wykładów, jak i ćwiczeń, w języku polskim i angielskim. Zakres czynności służących rozwijaniu umiejętności wymaga po stronie uczelni dalszego doskonalenia, aby jednoznacznie wynikało, jaki rodzaj aktywności prowadzi do nabycia specyficznych umiejętności praktycznych. Wprawdzie sylabusy wskazują projekt i dyskusje jako metody dydaktyczne i weryfikacji, ale zasadnym jest zwiększenie jednoznaczności i precyzji. Dobrym przykładem może być np. sylabus zajęć Analiza rynku politycznego.

Podobnego doskonalenia wymaga sylabus praktyk zawodowych. Analiza sylabusów tych zajęć określa miejsce odbywania. W tym przypadku wskazuje się sale wykładowe, platformy internetowe (wskutek COVID-19). Tak przyjęte rozwiązanie należy uznać za tymczasowe, w przyszłości uczelnia powinna skupić się na stwarzaniu środowiska bardziej naturalnego dla wybranych umiejętności praktycznych (redakcje mediów, instytucje i organizacje społeczno-polityczne). Tylko jako częściową rekompensatę tychże niedoborów można uznać rozwinięty system praktyk zawodowych.

Reasumując, zakres podjętych działań naprawczych należy uznać za znaczny i idący w oczekiwanym przez PKA kierunku. Jednakże dalszego doskonalenia wymagają nadal dwa elementy: doprecyzowanie oraz zróżnicowanie warunków prowadzenia zajęć służących rozwijaniu kompetencji praktycznych oraz wskazanie czynności wiodących do osiągnięcia modułowych efektów uczenia się.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

3. W programach studiów na obu poziomach została niewłaściwie określona liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W każdym z programów liczba ta jest równa liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Tymczasem studenci, zgodnie z szacowanym nakładem pracy – wyrażonym w programach studiów liczbą punktów ECTS przyporządkowaną do poszczególnych zajęć – poświęcają kilkakrotnie (niekiedy nawet kilkunastokrotnie) więcej czasu na pracę indywidualną związaną z zajęciami niż na udział w zajęciach, nie jest zatem możliwe, by osiągalni wszystkie, a nawet większość efektów uczenia się na zajęciach zorganizowanych.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 3 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 7 dotyczącego kryterium 1.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła działania naprawcze idące w dobrym kierunku, jednak nie okazały się one skuteczne. W programie studiów dla rocznika 2020/21 liczba punktów ECTS przypadająca na godziny zajęć z bezpośrednim udziałem osoby prowadzącej określono na 156 (studia stacjonarne), natomiast na studiach II stopnia na 108

(dla obydwu form studiów). Dane te wskazują na wprowadzenie pewnej korekty, jednak nadal liczby pkt ECTS nie odpowiadają nakładowi pracy studenta w rozbiciu na obie formy (praca własna i na zajęciach z udziałem osoby prowadzącej), w przypadku wielu zajęć (np. Mediacje i negocjacje, Współczesne ruchy społeczne i in.). Wprowadzone korekty liczby godzin i odpowiadających im pkt ECTS zajęć z udziałem osoby prowadzącej („godzin kontaktowych”) niweluje tylko część uchybienia.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

4. W programach studiów na obu poziomach zajęciom do wyboru przyporządkowano mniej niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

Stanowisko Uczelni

W odniesieniu do uchybienia 4, do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono Uchwałę Senatu WSSMiKS w Chełmie z 28 lipca 2021 r. na mocy której zaktualizowano program studiów dla kierunku politologia na poziomie studiów I i II stopnia o profilu praktycznym.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA stwierdza, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze. Zajęcia do wyboru dostępne są od trzeciego semestru, na studiach I stopnia odpowiadają one 60 ECTS, podobnie na studiach II stopnia. Z Planu studiów można wnioskować, że przedmioty do wyboru konsumują ścieżki specjalnościową. Do grupy zajęć do wyboru można również zaliczyć seminarium dyplomowe.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

5. Liczba godzin zajęć określona w programach studiów na obu poziomach dla poszczególnych zajęć objętych programem studiów oraz proporcje liczby godzin zajęć zorganizowanych i liczby godzin pracy indywidualnej studenta związanej z tymi zajęciami zostały ustalone w sposób uniemożliwiający osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, ponieważ liczba godzin zajęć zorganizowanych w przypadku wszystkich zajęć objętych programem studiów na każdym z poziomów jest wielokrotnie – niekiedy nawet kilkunastokrotnie – niższa, niż szacowana liczba godzin pracy indywidualnej studenta związanej z tymi zajęciami, co oznacza, że studenci powinni zdecydowaną większość efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności opanować samodzielnie.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 5 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 7 dotyczącego kryterium 1.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła działania naprawcze idące w dobrym kierunku, jednak nie okazały się one w pełni skuteczne. Jak podniesiono przy okazji uchybienia 3, Wprowadzone korekty liczby godzin i odpowiadających im pkt ECTS zajęć z udziałem osoby prowadzącej („godzin kontaktowych”) niweluje tylko część uchybienia.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

6. Dobór metod kształcenia nie jest właściwy dla kierunku studiów o profilu praktycznym. W programie dominują metody ukierunkowane na nabywanie przez studentów wiedzy oraz umiejętności umysłowych, w bardzo ograniczonym zakresie stosowane są metody praktyczne kształtujące umiejętności w zakresie formułowania i rozwiązywania problemów wdrożeniowych właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia oraz realizacji typowych zadań zawodowych związanych z tym kierunkiem.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnośnie uchybienia 6 zostało zreferowane przy okazji prezentacji stanowiska Uczelni odnoszącego się do uchybienia 7 dotyczącego kryterium 1.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, iż Uczelnia podjęła działania naprawcze idące w prawidłowym kierunku. Zmienione sylabusy zajęć zawierają: formy, sposoby oraz metody kształcenia. W zależności rodzaju zajęć katalog umiejętności jest odmienny. Obecne są efekty uczenia się dotyczą poszukiwania sposobów rozwiązywania problemów z zakresu organizacji i zarządzania (np. Organizacja i zarządzanie), czemu może odpowiadać tematyka zajęć poświęcona zarządzaniu zmianą w organizacji, doskonaleniu organizacji. Za taką formę aktywności może uchodzić kompetencja społeczna w postaci uczestnictwa w przygotowaniu i wdrażaniu projektów społecznych (np. Polityka gospodarcza), prezentowanie własnych projektów (np. Elity polityczne), inicjowanie rozwiązań (Komunikowanie polityczne), formułowanie założeń kontroli zarządczej (Zarządzanie finansami lokalnymi), komunikowanie w sytuacjach kryzysowych i dyplomacji. Dużo miejsca temu zagadnieniu przypisano w ramach zajęć: Zarządzanie projektami czy Metody i techniki rozwiązywania problemów w zarządzaniu. Przedstawione sylabusy wskazują na obecność w treści efektów uczenia się oraz w opisie zajęć elementów działań o cechach: inicjowania zmian, procesów, mechanizmów.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

7. Liczba godzin praktyki zawodowej określona w programie studiów pierwszego stopnia nie spełnia wymagania dotyczącego realizacji praktyki w wymiarze 6 miesięcy.

Stanowisko Uczelni

Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono zmieniony program studiów oraz zmienione sylabusy zajęć, obejmujące nowe rozwiązania dotyczące praktyk zawodowych.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła działania naprawcze idące w dobrym kierunku, jednak nie okazały się one pełni skuteczne. Uczelnia określiła w Programie studiów I stopnia wymiar praktyk poprzez liczbę miesięcy i tygodni (6 miesięcy, 24 tygodnie, 24 pkt. ECTS), natomiast dla studiów II stopnia na 12 tygodni, 3 miesiące i 12 pkt. ECTS. Sylabus praktyki zawodowej studiów I stopnia dzieli praktykę na 6 komponentów odrębnie przypisując im pkt. ECTS, natomiast nie podano wymiaru godzin. Nie jest to zabieg prawidłowy.

Zgodnie § 3 ust. 1 rozporządzenia z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, wśród elementów programu studiów wyliczono m.in.:

- zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów (pkt. 3);
- wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk (pkt. 8).

Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, studia są prowadzone na określonym kierunku, poziomie i profilu na podstawie programu studiów, który określa m.in. liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć. Wykładnia cytowanego wyżej, oraz innych przepisów ustawy prowadzi do konkluzji, iż punkty ECTS przypisywane są wyłącznie do zajęć, nigdy nie są zaś przypisywane do innych elementów programu studiów. § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów stanowi, iż „karty okresowych osiągnięć studenta zawierają nazwy zajęć, w tym praktyk, w semestrze lub roku”. Cytowane przepisy ten nie pozostawiają miejsca na luz interpretacyjny, skoro prawodawca jednoznacznie wymienił praktyki zawodowe wśród zajęć. Z kolei w myśl art. 67 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, punkty ECTS stanowią miarę średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się. Punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami. Konieczne jest zatem ujęcie w programie studiów liczby godzin zajęć praktyki zawodowe, która stanowi podstawę obliczenia liczby punktów ECTS przypisanych do tych zajęć.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

8. Dla praktyk zawodowych na obu poziomach studiów zostały określone ogólne efekty uczenia się, w których nie zostały sprecyzowane umiejętności praktyczne właściwe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia, a co za tym idzie w programie praktyk nie określono rodzajów oraz zakresu zadań zawodowych, typowych dla kierunku, które student powinien realizować w ramach praktyki na ocenianym kierunku. Ponadto, pomimo, iż praktyka została na każdym z poziomów podzielona na etapy, nie zostały określone specyficzne efekty uczenia się dla praktyk każdego etapu oraz programy praktyk do zrealizowania w każdym z etapów.

Stanowisko Uczelni

Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono zmieniony program studiów oraz zmienione sylabusy zajęć, obejmujące nowe rozwiązania dotyczące praktyk zawodowych.

Stanowisko Prezydium PKA

Efekty uczenia się określono jako wspólne dla wszystkich części praktyk zawodowych, jednocześnie sformułowano je na takim poziomie ogólności, że mogą przystawać do każdego rodzaju instytucji / miejsca realizacji praktyki. Schematyczny jest także układ celów praktyki. Aktualny pozostaje pogląd, iż nie zostały dostatecznie sprecyzowane umiejętności praktyczne właściwe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia, w programie praktyk nie określono rodzajów oraz zakresu zadań zawodowych, typowych dla kierunku, które student powinien realizować w ramach praktyki na ocenianym kierunku, nie zostały określone

specyficzne efekty uczenia się dla praktyk każdego etapu oraz programy praktyk do zrealizowania w każdym z etapów.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

9. Nie zostały określone i wdrożone zasady doboru miejsc odbywania praktyk przez studentów, w tym kryteria określające wymogi, jakie muszą spełniać miejsca odbywania praktyk. W konsekwencji wśród instytucji, z którymi Uczelnia zawarła umowy w sprawie organizacji praktyk, znajdują się instytucje niezwiązane profilem działalności z działalnością zawodową właściwą dla kierunku politologia.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, ani w dołączonych dokumentach Uczelnia nie zajęła stanowiska wobec istoty zarzutu, która dotyczyła określenia i wdrożenia zasad doboru miejsc odbywania praktyk przez studentów, w tym kryteriów określających wymogi, jakie muszą spełniać miejsca odbywania praktyk.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu działań naprawczych w odniesieniu do uchybienia 9, ani nie przedstawiła dodatkowych informacji w tym zakresie.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

10. Nie zostały określone wymagania kwalifikacyjne, jakie powinni spełniać opiekunowie praktyk zawodowych na kierunku politologia.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, ani w dołączonych dokumentach Uczelnia nie zajęła stanowiska wobec istoty zarzutu, która dotyczyła określenia wymagań kwalifikacyjnych, jakie powinni spełniać opiekunowie praktyk zawodowych na kierunku politologia.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu działań naprawczych w odniesieniu do uchybienia 10, ani nie przedstawiła dodatkowych informacji w tym zakresie.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

11. Proces sprawdzania i oceniania efektów uczenia się nabywanych przez studentów na praktykach jest bezprzedmiotowy, ponieważ brak jest określenia specyficznych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych oraz dla każdego etapu praktyk.

Stanowisko Uczelni

Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono zmieniony program studiów oraz zmienione sylabusy zajęć, obejmujące nowe rozwiązania dotyczące praktyk zawodowych.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, iż w związku z brakiem usunięcia uchybienia 8, aktualny pozostaje pogląd wyrażony odnośnie uchybienia 11.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

12. Uczelnia umożliwia zaliczanie praktyk zawodowych w ramach pracy zawodowej lub staży, jednak nie określiła warunków i zasad odbywania praktyki zawodowej w ramach pracy zawodowej, ani sposobów dokumentowania osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Warunki te nie zostały także doprecyzowane w programie studiów na kierunku politologia. Nie została zatem zapewniona jakość procesu zaliczania praktyk zawodowych realizowanych w ramach pracy zawodowej lub staży, a w szczególności jego rzetelność i wiarygodność.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, ani w dołączonych dokumentach Uczelnia nie zajęła klarownego stanowiska wobec istoty zarzutu. W sylabusie zajęć stwierdzono jedynie, iż warunkiem zaliczenia praktyki jest weryfikacja osiągniętych efektów praktyki na drodze analizy dokumentacji i indywidualnej rozmowy ze studentem.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu działań naprawczych w odniesieniu do uchybienia 12, ani nie przedstawiła dodatkowych informacji w tym zakresie.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

13. Na studiach drugiego stopnia nie umożliwiono osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu biegłości językowej określonego dla poziomu 7 PRK, ponieważ w programie zajęć z zakresu znajomości języka nie została uwzględniona specjalistyczna terminologia z zakresu nauk o polityce i administracji.

Stanowisko Uczelni

Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono zmieniony program studiów oraz zmienione sylabusy zajęć, obejmujące nowe rozwiązania dotyczące kształcenia w zakresie języków obcych.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA stwierdza, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze. Sylabus dla lektoratu języka angielskiego na studiach I stopnia obejmuje kształcenie w zakresie słownictwa specjalistycznego z zakresu studiowanego kierunku studiów (dyscyplin), na jego znajomość, posługiwanie się nim. Na studiach II stopnia przygotowuje się studenta do rozumienia mechanizmów życia społeczno-polityczno-ekonomicznego przez pryzmat wiedzy pozyskiwanej z literatury anglojęzycznej. W tym zakresie i na tym poziomie potrafi się merytorycznie komunikować, współpracować.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza zaistnienie podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 2 na ocenę częściowo.**

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Przyjęcie kandydatów na studia na każdym z poziomów następuje bez zastosowania jakichkolwiek zasad i kryteriów kwalifikacji, które zapewniałyby selektywny dobór kandydatów, w oparciu o przesłanki merytoryczne. Uniemożliwia to właściwy dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności pozwalające na osiągnięcie efektów uczenia się dla danego poziomu studiów na ocenianym kierunku w czasie i przy poniesieniu nakładu pracy określonym dla tego poziomu.

Stanowisko Uczelni

Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia dołączyła uchwałę Senatu Uczelni w sprawie warunków i trybu rekrutacji na rok 2021/22 oraz opis warunków przyjęcia na studia.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA stwierdza, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze. Kandydaci na studia pierwszego stopnia na kierunek politologia są przyjmowani w postępowaniu kwalifikacyjnym po ustaleniu listy rankingowej, która jest sporządzona na podstawie świadectw dojrzałości. Przyjęcie kandydatów (spełniających wszystkie warunki zawarte w uchwale Senatu) odbywa się na podstawie list rankingowych obejmujących kandydatów posiadających świadectwo „starej” lub „nowej” matury. Podstawę rankingu stanowi wskaźnik wyliczony na podstawie uzyskanych wyników egzaminu maturalnego z j. polskiego i j. obcego, minimum na poziomie podstawowym „nowej matury” – lub ocen uzyskanych na świadectwie dojrzałości „starej matury”. Przyjęcie na studia drugiego stopnia na kierunku politologia odbywa się na podstawie wyników uzyskanych na egzaminie dyplomowym. Uczelniana Komisja Rekrutacyjna na podstawie oceny na dyplomie ukończenia studiów sporządza listę rankingową. O przyjęcie na studia drugiego stopnia mogą ubiegać się absolwenci co najmniej studiów licencjackich na kierunku politologia lub pokrewnych. Przyjęte rozwiązanie bazujące na wynikach egzaminu maturalnego oraz egzaminu dyplomowego zawierają one w sobie element jakościowej selekcji kandydatów.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

2. System sprawdzania i oceniania efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów pierwszego oraz drugiego stopnia nie obejmuje sposobów sprawdzania na tyle zróżnicowanych i dobrze zdefiniowanych, by możliwe było skuteczne sprawdzenie osiągnięcia przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się w tym w szczególności efektów związanych z umiejętnościami praktycznymi. W programie studiów zostały określone nie sposoby, lecz formy sprawdzania poszczególnych rodzajów efektów, dla tych form nie określono ani ich rodzajów, ani zakresu oceny obejmowanego tymi formami. Efekty uczenia się zakładane dla zajęć określonych w programie studiów, formy sprawdzania efektów oraz charakterystyki stopnia osiągnięcia efektu uczenia się wymaganego do uzyskania przez studenta określonej oceny nie są ze sobą powiązane relacją trafnego przyporządkowania.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia przedstawiła informację (załącznik nr 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy), że Zespół ds. Weryfikacji Programów Studiów wdraża system sprawdzania efektów uczenia się ukierunkowany na sprawdzanie umiejętności praktycznych. Uczelnia przyjęła schemat oceniania polegający na wskazaniu ram procentowych sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności. Jednocześnie w formie pisemnej podaje się informację mówiącą o tym, jakie warunki musi spełnić student dla uzyskania punktów procentowych. Różnicuje się pomiędzy poziomem dostatecznym, dobrym, bardzo dobrym. Ponadto wraz z coraz wyższą oceną rozrasta się katalog kompetencji studenta. Metody oceny to: formułująca i podsumowująca, które przeprowadza się na egzaminie, w ramach projektu, kolokwium, zadania domowego, pracy pisemnej, zadania praktycznego, dyskusji. Jednocześnie sylabus podaje, który efekt uczenia się jest realizowany poprzez konkretną metodę.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA stwierdza, iż Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza usunięcie uchybienia.**

3. Prace dyplomowe mają charakter prac teoretyczno-opisowych lub prac z elementami badawczymi, nie są w nich podejmowane problemy o charakterze wdrożeniowym, potwierdzające opanowanie przez studentów umiejętności stosowania wiedzy do tworzenia rozwiązań i realizacji zadań właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia poinformowała o konsultacjach z promotorami prac dyplomowych i zmianie profilu prac dyplomowych z teoretyczno-badawczego na praktyczny i wdrożeniowy, co ma być zgodne z profilem studiów.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż opisane działania naprawcze idą w prawidłowym kierunku, jednakże skuteczność tych działań może być oceniona dopiero po ich zrealizowaniu. Dlatego przyjęcie, iż opisane działania niwelują uchybienie wskazane w uchwale Prezydium PKA, byłoby przedwczesne.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż uchybienie nie zostało usunięte.**

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza zaistnienie podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 3 na ocenę częściowo.**

W odniesieniu do kryterium 10:

Nie została określona w sposób jednoznaczny i wyczerpujący odpowiedzialność za program studiów na kierunku politologia prowadzonym na poziomie studiów pierwszego oraz drugiego stopnia o profilu praktycznym, za jego realizację oraz zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia na tym kierunku. Nie jest określone wedle jakich zasad zatwierdzane są programy studiów oraz wprowadzanie zmiany do programów. Nie są przeprowadzane systematyczne

przeglądy programów studiów, mające na celu ich aktualizację i doskonalenie, co stanowi naruszenie postanowień rozporządzenia w sprawie studiów. Interesariusze wewnętrzni, w tym studenci oraz interesariusze zewnętrzni nie są zaangażowane w doskonalenie programu studiów na ocenianym kierunku.

Stanowisko Uczelni

W załączniku nr 4 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, że funkcjonowanie WSZJK potwierdza dokumentacja dwójakiego rodzaju, tj. przedmiotowe raporty, sprawozdania, ankiety itp. oraz rezultaty pracy ciał i zespołów projakościowych.

Uczelnia stwierdziła m.in., iż:

- Od 2020 roku Komisja Jakości Kształcenia i nowo powołany Zespół ds. Weryfikacji Programów Studiów pełnią rolę monitorującą i doskonalącą programy studiów.
- Badania ewaluacyjne były prowadzone od 2013 roku. W Uczelni podejmowano działania związane z monitorowaniem programu studiów i jego doskonaleniem. Uczelnia dysponuje dokumentacją Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia z lat 2012-2019.
- Opracowane programy studiów są zatwierdzane przez Senat po ich przedstawieniu przez Rektora, Dziekana lub inną wyznaczoną osobę. Procedura dokonywania zmian w programach studiów została wprowadzona Zarządzeniem Rektora z dnia 2021 roku (Zarządzanie nr 25/2020 z 5 grudnia 2020 r.). Opisuje ona role i kompetencje organów uczelni w zakresie przeglądów i zmian programowych. Do tego celu wykorzystuje się hospitację, ewaluację, analizę dokumentów, opinii interesariuszy i ich monitorowania.
- Warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia w formie uchwał Senatu były regularnie uchwalane zgodnie z obowiązującym prawem, znajdują się w dokumentacji Uczelni.
- W dniu 30 marca 2021 roku został powołany opiekun kierunku politologia, który również został powołany w skład Zespołu ds. Weryfikacji Programów Studiów. Zadaniem w ramach tej funkcji jest doskonalenie jakości kształcenia oraz środowiskowa współpraca.
- Okazano Wzór ankiety dla pracowników naukowo-dydaktycznych oceny realizacji procesu kształcenia oraz warunków pracy w uczelni.
- Przedstawiono Sprawozdanie nr 5 KJK z dnia 15 marca 2021 roku, które obejmuje analizę oceny studenckiej zajęć dydaktycznych i pracy uczelni na kierunku politologia, analizy nauki zdalnej za okres 202-21.
- Przedstawiono Protokół nr 12 z posiedzenia UKZJZ z 29.6.21, gdzie podjęto m.in. kwestie ZS Kwalifikacji, prac egzaminacyjnych, modyfikacji kart modułu.
- Zaprezentowano Opis zasad i kryteriów dyplomowania, monitorowania i oceny postępów studentów oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji; zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się; dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się.
- W związku z działalnością Zespołu ds. Weryfikacji Programów Studiów, został wdrożony system sprawdzania efektów uczenia się ukierunkowany na sprawdzanie praktycznych umiejętności nabywanych w czasie zajęć w uczelni i praktyk zawodowych.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła działania naprawcze idące w dobrym kierunku. Uczelnia przedstawiała obszerną dokumentację opisującą strukturę i działalność WSZJK. Odnosi się ona do okresu poprzedzającego akredytację oraz powstałą w jej konsekwencji. Podejmowane działania jawią się jako właściwa reakcja na zalecenia ZOPKA, można uznać, że przynajmniej na poziomie rozwiązań systemowych i formalnym czynią zadość stawianym oczekiwaniom, jednakże skuteczność tych działań może być oceniona dopiero po ich zrealizowaniu. Dlatego przyjęcie, iż opisane działania niwelują w całości uchybienie wskazane w uchwale Prezydium PKA, byłoby przedwczesne.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza częściowe usunięcie uchybienia**.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza zaistnienie podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 10 na ocenę częściowo**.

Ponadto kryteria:

4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry
 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie
 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku
 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia
 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach
- zostały spełnione częściowo ze względu na konieczność realizacji następujących zaleceń, bowiem w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia nie przedstawiła nowych informacji, które mogłyby stanowić podstawę do usunięcia zaleceń lub przedstawiła informacje niemające związku z zakresem zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 4:

1. Zaleca się dopasowanie kadry w zakresie posiadanego wykształcenia i doświadczenia zawodowego pod kątem kwalifikacji wymaganych do kształcenia na kierunku politologia o profilu praktycznym.
2. Zaleca się wprowadzenie procedur okresowych przeglądów, ewaluacji i oceny kadry dydaktycznej. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości nieprawidłowości związanych z kadrą prowadzącą proces kształcenia.
3. Zaleca się wprowadzenie formalnych procedur rozstrzygania konfliktów oraz zapobiegania zachowaniom niewłaściwym.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na raport z dnia 20 sierpnia 2021 r. Uczelnia przedstawiała informacje o dorobku naukowym ośmiu osób prowadzących zajęcia, które jej zdaniem dysponują dorobkiem w dyscyplinie wiodącej. W odniesieniu do procedur ewaluacji kadry akademickiej Uczelnia

poinformowała, że procedura jest transparentna i zorientowana na rozwój. Odnosi się do zakresów: badawczego, umiędzynarodowienia, digitalnych kompetencji. Procedura rozstrzygania konfliktów oraz zapobiegania zachowaniom niewłaściwym w miejscu pracy została wprowadzona odpowiednimi dokumentami. W Uczelni jest Rzecznik Dyscyplinarny do spraw studentów i Rzecznik Dyscyplinarny do spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich powołany przez Rektora 26 sierpnia 2020.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż opisane działania naprawcze idą w prawidłowym kierunku, jednakże skuteczność tych działań może być oceniona dopiero po ich zrealizowaniu. Dlatego przyjęcie, iż opisane działania niwelują uchybienia wskazane w uchwale Prezydium PKA, byłoby przedwczesne.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż zalecenia nie zostały jeszcze wdrożone skutecznie.**

W odniesieniu do kryterium 5:

1. Zaleca się uzupełnienie posiadanych zbiorów literatury oraz zbiorów biblioteki o wykazaną w sylabusach literaturę obowiązkową.
2. Zaleca się zwiększenie dostępu do baz naukowych.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na raport z 20 sierpnia 2021 r. Uczelnia poinformowała o zasobach posiadanej literatury przedmiotu w sposób opisowy, także o bazach danych. Podjęto działania uzupełniania księgozbioru na podstawie sylabusu, zapewniono dostęp do baz naukowych np. Academia, WBN. Uczelnia poinformowała o dokupieniu niektórych pozycji wskazanych w sylabusach.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż opisane działania naprawcze idą w prawidłowym kierunku, jednakże skuteczność tych działań może być oceniona dopiero po ich zrealizowaniu. Dlatego przyjęcie, iż opisane działania niwelują uchybienia wskazane w uchwale Prezydium PKA, byłoby przedwczesne.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż zalecenia nie zostały jeszcze wdrożone skutecznie.**

W odniesieniu do kryterium 6:

1. Zaleca się dokonywanie systematycznego przeglądu współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz ewaluacji tejże współpracy pod kątem doskonalenia procesu uczenia się, modyfikacji zakładanych efektów kształcenia, programu studiów i programu praktyk.
2. Zaleca się rozbudowanie i zróżnicowanie form i mechanizmów współpracy, w celu zapewnienia rzeczywistego wpływu interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie i dostosowywanie programu studiów do potrzeb rynku pracy.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na raport z 20 sierpnia 2021 r. Uczelnia poinformowała o swej stałej współpracy z instytucjami otoczenia, a działania te były kontynuowane w czasie pandemii. Wskazano listę interesariuszy zewnętrznych, należą do nich instytucje publiczne miasta i regionu. Instytucje oferują miejsca realizacji praktyk zawodowych, konsultują programy studiów. Opisano także inne inicjatywy, mające szczególnie naukowy charakter. Inne odnoszą się do oferty programowej.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż opisane działania naprawcze idą w prawidłowym kierunku, jednakże skuteczność tych działań może być oceniona dopiero po ich zrealizowaniu. Dlatego przyjęcie, iż opisane działania niwelują uchybienia wskazane w uchwale Prezydium PKA, byłoby przedwczesne.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż zalecenia nie zostały jeszcze wdrożone skutecznie.**

W odniesieniu do kryterium 8:

1. Zaleca się wprowadzenie form wsparcia w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej oraz efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
2. Zaleca się podjęcie działań mających na celu informowanie i edukowanie studentów w zakresie bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji lub przemocy oraz wprowadzenie przejrzystych zasad reagowania w przypadku wystąpienia takich zdarzeń, a także zapewnienie pomocy ofiarom np. w formie wsparcia psychologicznego dla studentów.
3. Zaleca się stworzenie odpowiednich warunków samorządowi studenckiemu umożliwiających prowadzenie szkoleń z zakresu praw i obowiązków studenta.
4. Zaleca się stworzenie odpowiednich warunków działalności samorządu studenckiego, uwzględniających w szczególności zwiększenie możliwości wpływu studentów na program studiów, warunki studiowania oraz wsparcie studentów w procesie nauczania i uczenia się.
5. Zaleca się wprowadzenie okresowych przeglądów wsparcia studentów uwzględniających różnorodność form wsparcia, efektywne korzystanie z oprogramowania i infrastruktury stosowanej w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zasięg ich oddziaływania, skuteczność systemu motywacyjnego, poziom zadowolenia studentów, w tym z narzędzi kształcenia zdalnego, a także wykorzystywanie wyników przeglądów do doskonalenia wsparcia i jego form.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na raport z 20 sierpnia 2021 r. Uczelnia nie podziela opinii ZO PKA nt. braku zajęć przygotowujących do działalności zawodowej i na dowód wskazano 6 przedmiotów, praktyk, materiałów filmowy. Uczelnia przeprowadziła szkolenia z problematyki antydyskryminacyjnej, bezpieczeństwa w maju 2021 r. Także odbyły się szkolenia dot. praw i obowiązków studentów nt. wsparcia stypendialnego i merytorycznego. Poinformowano o zapewnianiu pracy samorządu studenckiego. Przedstawiciele studentów uczestniczą

w organach komisji jakości. Uczelnia poinformowała o prowadzeniu w sposób trwały ewaluacji studentów i nauczycieli.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż opisane działania naprawcze idą w prawidłowym kierunku, jednakże skuteczność tych działań może być oceniona dopiero po ich zrealizowaniu. Dlatego przyjęcie, iż opisane działania niwelują uchybienia wskazane w uchwale Prezydium PKA, byłoby przedwczesne.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż zalecenia nie zostały jeszcze wdrożone skutecznie.**

W odniesieniu do kryterium 9:

1. Zaleca się uwzględnienie wśród odbiorców publicznie dostępnej informacji o programie studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach wszystkich grup potencjalnych odbiorców tej informacji i zapewnienie im publicznego dostępu do informacji zgodnie z ich rozpoznanymi oczekiwaniami i potrzebami.
2. Zaleca się zapewnienie dostępu do kompleksowej informacji o programach studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań umożliwiających zapewnienie publicznego dostępu do kompleksowej informacji o programie studiów warunkach jego realizacji oraz osiągniętych rezultatach, rzetelnej i zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami różnych grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, dostępnej cyfrowo dla wszystkich potencjalnych odbiorców oraz działań pozwalających na utrzymanie i doskonalenie jakości publicznego dostępu do informacji.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na raport z 20 sierpnia 2021 r. Uczelnia poinformowała o stosowaniu rozwiązania polegającego na udostępnianiu publicznym na swej stronie internetowej zestandaryzowanych informacji dot. kierunku politologia. Jednocześnie wprowadzono kwestionariusz dla kandydatów na studia dot. ich oczekiwań (obowiązuje od 2021/2022 r.). Strona internetowa zawiera informację o programach studiów i warunkach przyjęcia. Uruchomiono nową stronę internetową dostępną dla osób z niepełnosprawnością wzroku oraz doposażono infrastrukturę pozwalając osobom z niepełnosprawnością słuchu na pełniejsze wykorzystywanie tego kanału komunikacji.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż opisane działania naprawcze idą w prawidłowym kierunku, jednakże skuteczność tych działań może być oceniona dopiero po ich zrealizowaniu. Dlatego przyjęcie, iż opisane działania niwelują uchybienia wskazane w uchwale Prezydium PKA, byłoby przedwczesne.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza, iż zalecenia nie zostały jeszcze wdrożone skutecznie.**

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 2

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w Statucie PKA ust. 3 pkt. 2 Prezydium PKA stwierdza przesłanki do wydania oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat.

Mając na uwadze powyższe, Polska Komisja Akredytacyjna zobowiązuje Uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się doprowadzenie do zgodności pomiędzy deklarowanym przez Uczelnię przyporządkowaniem kierunku do dyscypliny nauki o polityce i administracji, a opisami zakładanych efektów uczenia się dla studiów pierwszego oraz dla studiów drugiego stopnia, z których wynika, że osiągnięcie efektów uczenia się wymaga oparcia kształcenia także na takich dyscyplinach, jak nauki prawne oraz ekonomia i finanse, w więc przyporządkowania kierunku także do tych dyscyplin.
2. Zaleca się poszerzenie zakresu opisu efektów uczenia się z kategorii umiejętności o takie kwalifikacje, które jednoznacznie pozwalają na operacjonalizację efektów uczenia się z zakresu ekonomii, a ponadto przeprowadzenie korekty językowej opisu efektu POL_2_W07.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się dalsze doprecyzowanie oraz zróżnicowanie warunków prowadzenia zajęć służących rozwijaniu kompetencji praktycznych oraz wskazanie czynności wiodących do osiągnięcia modułowych efektów uczenia się.
2. Zaleca się właściwe określenie liczby godzin i punktów ECTS przyporządkowanej do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.
3. Zaleca się określenie w programie studiów liczby godzin zajęć praktyki zawodowe.
4. Zaleca się określenie rodzajów oraz zakresu zadań zawodowych, typowych dla kierunku, które student powinien realizować w ramach zajęć praktyki zawodowe, określenie specyficznych efektów uczenia się dla praktyk każdego etapu oraz programu praktyk do zrealizowania w każdym z etapów kształcenia.
5. Zaleca się określenie i wdrożenie zasad doboru miejsc odbywania praktyk przez studentów, w tym kryteriów, jakie muszą spełniać miejsca odbywania praktyk.
6. Zaleca się określenie wymagań kwalifikacyjnych jakie powinni spełniać opiekunowie praktyk zawodowych na kierunku politologia.
7. Zaleca się derogację z aktów prawnych Uczelni przepisów pozwalających na zaliczanie zajęć praktyki zawodowe na podstawie indywidualnej, zawodowej aktywności studenta, wykazywanej przed rozpoczęciem studiów, lub w ich trakcie, realizowanej w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych, organizowanymi przez uczelnię.

W odniesieniu do kryterium 3:

Zaleca się wdrożenie działań związanych z podejmowaniem w pracach dyplomowych problemów o charakterze wdrożeniowym, potwierdzających opanowanie przez studentów umiejętności stosowania wiedzy do tworzenia rozwiązań i realizacji zadań właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia.

W odniesieniu do kryterium 4:

Zaleca się dopasowanie kadry w zakresie posiadanego wykształcenia i doświadczenia zawodowego pod kątem kwalifikacji wymaganych do kształcenia na kierunku politologia o profilu praktycznym.

Zaleca się wprowadzenie procedur okresowych przeglądów, ewaluacji i oceny kadry dydaktycznej. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości nieprawidłowości związanych z kadrą prowadzącą proces kształcenia.

Zaleca się wprowadzenie formalnych procedur rozstrzygania konfliktów oraz zapobiegania zachowaniom niewłaściwym.

W odniesieniu do kryterium 5:

Zaleca się uzupełnienie posiadanych zbiorów literatury oraz zbiorów biblioteki o wykazaną w sylabusach literaturę obowiązkową.

Zaleca się zwiększenie dostępu do baz naukowych.

W odniesieniu do kryterium 6:

Zaleca się dokonywanie systematycznego przeglądu współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz ewaluacji tejże współpracy pod kątem doskonalenia procesu uczenia się, modyfikacji zakładanych efektów kształcenia, programu studiów i programu praktyk.

Zaleca się rozbudowanie i różnicowanie form i mechanizmów współpracy, w celu zapewnienia rzeczywistego wpływu interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie i dostosowywanie programu studiów do potrzeb rynku pracy.

W odniesieniu do kryterium 8:

Zaleca się wprowadzenie form wsparcia w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej oraz efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zaleca się podjęcie działań mających na celu informowanie i edukowanie studentów w zakresie bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji lub przemocy oraz wprowadzenie przejrzystych zasad reagowania w przypadku wystąpienia takich zdarzeń, a także zapewnienie pomocy ofiarom np. w formie wsparcia psychologicznego dla studentów.

Zaleca się stworzenie odpowiednich warunków samorządowi studenckiemu umożliwiających prowadzenie szkoleń z zakresu praw i obowiązków studenta.

Zaleca się stworzenie odpowiednich warunków działalności samorządu studenckiego, uwzględniających w szczególności zwiększenie możliwości wpływu studentów na program studiów, warunki studiowania oraz wsparcie studentów w procesie nauczania i uczenia się.

Zaleca się wprowadzenie okresowych przeglądów wsparcia studentów uwzględniających różnorodność form wsparcia, efektywne korzystanie z oprogramowania i infrastruktury stosowanej w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zasięg ich oddziaływania, skuteczność systemu motywacyjnego, poziom zadowolenia studentów, w tym z narzędzi kształcenia zdalnego, a także wykorzystywanie wyników przeglądów do doskonalenia wsparcia i jego form.

W odniesieniu do kryterium 9:

Zaleca się uwzględnienie wśród odbiorców publicznie dostępnej informacji o programie studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach wszystkich grup potencjalnych odbiorców tej informacji i zapewnienie im publicznego dostępu do informacji zgodnie z ich rozpoznanymi oczekiwaniami i potrzebami. Zaleca się zapewnienie dostępu do kompleksowej informacji o programach studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia.

Zaleca się wdrożenie skutecznych działań umożliwiających zapewnienie publicznego dostępu do kompleksowej informacji o programie studiów warunkach jego realizacji oraz osiągniętych rezultatach, rzetelnej i zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami różnych grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, dostępnej cyfrowo dla wszystkich potencjalnych odbiorców oraz działań pozwalających na utrzymanie i doskonalenie jakości publicznego dostępu do informacji.

W odniesieniu do kryterium 10:

Zaleca się wdrożenie działań zmierzających do określenia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący odpowiedzialności za program studiów na kierunku politologia prowadzonym na poziomie studiów pierwszego oraz drugiego stopnia o profilu praktycznym, za jego realizację oraz zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia na tym kierunku, określenie wedle jakich zasad zatwierdzane są programy studiów oraz wprowadzanie zmiany do programów, przeprowadzania systematycznych przeglądów programów studiów, mających na celu ich aktualizację i doskonalenie, a także zaangażowanie interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz interesariuszy zewnętrznych w doskonalenie programu studiów.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt. 2 załącznika nr 3 do Statutu powtórne postępowanie oceniające kierunku politologia na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2022/2023.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
23.09.2021

Stanisław Wrzosek